

גיליון מס' 69

מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

מעלות
מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

התפיסה של קרח אומרת שכולם בסדר, ואין מדרגות של עמל, יגיעה והגעה לדרגה רוחנית ואנושית גבוהה. אפשר לחיות את כל הנוכחות והמתירנות של העולם - ואם אדם חטא - הכל בסדר, שיתודה אצל הכומר. זהו גם השורש לתפיסת הפנאי הנוצרית שממנה מגיעים כל הסדרות שאנשים רואים. זו עבודה זרה שבעומקה סוברת שאין אמון בכך שאדם מסוגל להתמודד ולהתגבר, לכן מה שנשאר מהחיים זה "ויקה". חיים של נתינה לפי תפיסה מוטעית ורעה זו, ניתנים להשגה רק בהתנזרות מהחיים ומבני אדם. "כל העדה כולם קדושים" - גם החוטאים והמחטיאים. אין עבודה, אין עמל, אין מדרגות. זו החשקפה הנוצרית שעליה מדבר הרב קוק. מה שמשה רבנו ואהרן הכהן רואים את תפקידם כשליחות וכעבודה ועמל - קרח רואה כהתנשאות. משה רבנו נקרא "עבד ה'", וכך גם היה הרב קוק חותם במכתביו "עבד לעם קדוש".

אך מכיון שזהו טבע האדם, אם לא עמל ועובד על מידותיו, לכן קרח מצליח לסחוף את העם אחריו - ברגע שמתחילים לקטר ולראות את כל המציאות דרך תנועה נפשית של לקיחה, אזי אפילו משה ואהרן הופכים חלילה להיות אנשים שמנצלים את העם.

מבט זה דורש תיקון גדול, במיוחד בחברת השפע שאנו חיים בה כיום. אנו עלולים לראות את העולם כמקום של לקיחה ומילוי תאוותינו, חו סכנה לחיינו המוסריים ולמילוי תפקידנו בעולם. ראיתי מישהו שמסביר את הקושי שבנתינה בתוך המילה הראשונה בפרשה - "וי - קח".

אז מה התשובה למבט מוטעה זה?

לציניות הזו אין מענה פשוט שמשנה את התפיסה השורשית המוטעית, ולכן משה קודם כל נופל על פניו. לאחר מכן מגייס משה, בעזרת ה', את היכולות הרוחניות שלו: "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת גתיתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש".

לנו אין את היכולת הזו, ועלינו לחנך את עצמנו לנתינה, כפי שהתורה מיד מביאה את פרשיית "מתנות כהונה" כתשובה לעניין זה. "וידבר ה' אל אהרן ומרש רש": "ואני הנה נתתי לך" - בשמחה. לשון שמחה הוא זה, כמו (שמות ד', י"ד): "הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלב".

הקב"ה מיד מלמד אותנו איך צריך לראות את הנתינה - בשמחה. וכן במשמרת - בשליחות הדורשת חובות של שמירת הטהרה והקדושה.

במקום "ויקה קרח", אנו צריכים להביט על החיים כ"הנה נתתי", בשמחה.

מתוך השיעור שניתן ביום רביעי האחרון
השיעור המלא יעלה לאתר הישיבה בקרוב

"ויקה קרח" (במדבר ט"ז, א') - אין כמעט פרשן שלא מסביר את הקושי בפתחה זו של הפרשה, אך לא נחה דעתי עד שראיתי את דברי הרש"ר הירש:

"ויקה קרח - בלא מושא. וכן גם: 'ואבשלם לקח ויצב לו בחייו את מצבת וגו' (שמואל ב' י"ח, י"ח). אבשלום לקח לעצמו את הזכות, נטל את השם להציב לו מצבת זכרון כבר בחייו. קרח לקח לעצמו את הזכות, נטל את השם להוכיח את משה ואת אהרן על מעמדם בעם. והואיל והכתוב נוקט לשון לקיחה, הרי הוא רומז יחד עם זה שהמניע למעשהו של קרח היה אנוכי. הוא פעל לטובת עצמו, והופעתו כמייצג את ענייני הכלל היתה רק למראית עין".

הלקיחה היתה המהות של קרח. קרח הסתכל על החיים והמציאות בתנועה נפשית של לקיחה, "מה אני מרוויח מהחיים?" גם כיום אנו פוגשים אנשים וציבורים שעוסקים ב"זכויות" - "זכויות הילד", "זכויות האישה" וכדו', במקום לעסוק ב"חובת האדם בעולמו" (פתיחה למסילת ישרים פרק א'). קרח חי באופן מוטעה; האם אנחנו במרכז, או שיש לנו תפקיד שדרכו אנחנו נותנים ומפתחים את העולם.

כך מסביר רש"י את המילים (במדבר ט"ז, ג'): "רב לכם" - הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדולה".

כשאדם בא לקחת, המבט שלו על כל האחרים הוא שהם גם מעוניינים לקחת ממנו ומהעולם. כך כל אחד נהיה אויב ועויין, שלא יקחו לו את מה שהוא יכול היה להרוויח. אך כשאדם בא לתת, אז כל מפגש הוא הזדמנות לממש נתינה. כך אדם נהיה שמח בהצלחת אחרים ובזכות שלו להיות חלק מאותה הצלחה על ידי נתינתו ושותפותו.

הרב קוק מושהו בין קין לקרח ומסביר שזו שורש המינות - הנצרות (אורות, ישראל ותחייתו, ט"ו, עמ' ל"ב):

"הקינות עשתה באדם את מעשה המפעל הקרחי בישראל. הקריאה של 'כל העדה כולם קדושים ובתוכם ד' היתה קריאה לועגת לכל תוכן הקודש ולכל הרוממות וההכנה התוכית, הדרושה להעשות עד שיהיה הקודש מבוסס בחיים באמת, שיהיה מובטח מכל פגם וסאוב, שלא יהפך לרועץ ולצרה היותר גדולה של העולם. על כן הוכרח הדבר שירד חיים שאולה, להאבד מתוך הקהל ולהיות לעולם לאות לבני מרי שלא יהיו עוד כקרח וכעדתו. הקריאה אל כל העמים, השקועים בכל רפש הטומאה, בכל מעמקי הרשע והבערות, בתהומות החשך היותר מחרידות: 'הנכם כלכם קדושים, כלכם בנים לד', אין הפרש בין עם לעם, אין עם קדוש ובחור בעולם, כל האדם הוא קדוש בשוה', - זאת היא הקרחת האנושית, שהיא הקינות החדשה שממנה סובל האדם".

פינת הילדים

חשינות חיפוש בפרשה וברש"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא
להרחיב על המושג שמצאתם)

חמישים כאלוהי הכא...

3. באיזה אופן
נותן הקב"ה את
משמרת הכהונה
לאהרן הכהן?

2. מה מתכוון
קרח באמרו "כל
העדה כולם
קדושים"?

1. מה קרח
לקח?

"בני קרח 'שנתבצר להם מקום בגיהנם', לא נותרו בעמדה סטטית.

הם נחלצו מירכתי שאול והחלו לטפס ולעלות אל הר ה' ולסגל לעצמם תכונות נפש של:

'הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת בלבבו. לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרבו"

